

*Jak uczyć, żeby
nauczyć?*

Dydaktyzacja współczesnej
literatury niemieckojęzycznej.
Tematy trudne i tematy tabu na
lekcji języka obcego/niemieckiego

Marta Młyńska

erasmus + REGIONALNE PUNKTY INFORMACYJNE

„ Najlepsza lekcja to nie ta, o której tak sądzi nauczyciel, ani ta, o której tak myślą uczniowie.... . Najlepsza lekcja to taka, o której ani nauczyciel, ani uczeń nie myślą, że to była lekcja”.

Klemens Stróżyński

Cele szkolenia

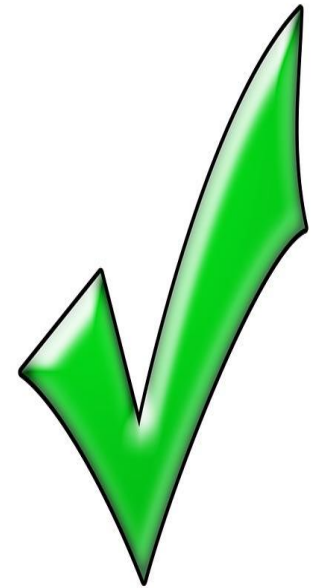
Uczestnicy:

- poznają metody pracy z tekstem literackim
- określą wady i zalety pracy z tekstem
- stworzą szereg ćwiczeń
- wymienią się doświadczeniem i wiedzą
- zastosują nowe metody na swoich lekcjach
- Stworzą bank dobrych praktyk

Cele szkolenia

14:00 – 14:45	Rejestracja uczestników, poczęstunek
14:45 – 15:00	Powitanie uczestników
15:00 – 16:45	Warsztat z elementami wykładu „Kilka słów o pracy z literaturą na lekcji języka niemieckiego”- praca z tekstem czytany, strategię pracy z tekstem, dydaktyzacja materiałów, praktyczne wskazówki Prelegent: Pani Marta Młyńska
16:45 – 17:15	Przerwa obiadowa
17:15 – 19:00	Warsztat „Z literaturą kreatywnie i aktywnie”- czyli jak pracować z tekstem czytany, literackim, tworzyć do niego zadania i efektywnie stosować je na swoich zajęciach Prelegent: Pani Marta Młyńska
19:00 – 19:15	Przerwa kawowa
19:15 - 20:00	Podsumowanie i omówienie w grupie wypracowanych materiałów dydaktycznych

Faza wstępna:

- **Poznajmy się**
- **Oczekiwania**
- **Kontrakt**

KNOW THE
RULES

A large camel is the central focus in the foreground, its head turned to the right. The camel has brown, shaggy fur. In the background, a vast, dry, yellowish-brown field is filled with a large herd of camels. Some are standing, while others are lying down. A few people are visible among the camels. In the far distance, there are low mountains and a small cluster of buildings. The sky is a vibrant blue with wispy white clouds.

Co łączy ucznia
i wielbłąda?

Praca z tekstem literackim na lekcji: doświadczenia plus cel

Tekst literacki- cel pracy na lekcji:

- **popularyzacja czytelnictwa**
- poznanie **obcej kultury**, wgląd w życie i mentalność mieszkańców kraju języka docelowego, partycypację w jego kulturze, poszerzenie wiedzy z zakresu krajoznawstwa
- porównanie szacunek dla odmiennych wartości i tolerancji **własnych i obcych poglądów**
- bodziec do **produkcji językowej** (dyskusja, prezentacja połączona z komentarzem), i do realizacji celów wychowawczych
- porównanie własnych i obcych poglądów uczy szacunku dla odmiennych wartości i tolerancji

Tekst literacki- cel pracy na lekcji:

- nie istnieje „sam w sobie”, to tekst czytany przez konkretnego czytelnika, istota **aktywność ucznia czytelnika**
- clou- ingerencja czytelnika w tekst oryginalny, uzupełnienia „pustych miejsc” w tekście i antycypacja dalszego przebiegu zdarzeń
- wyzwalamie językowej aktywności ucznia, tworzenie okazji do swobodnych wypowiedzi, ocen, dyskusji i wymiany poglądów
- najważniejsze są **cele językowe**: rozwijanie sprawności produktywnych: mówienia i pisania, potem receptywne: sprawności, czytania i słuchania, kompetencji leksykalnej, gramatycznej

Tekst literacki- cel pracy na lekcji:

- **clou-wyzwalanie językowej aktywności** ucznia, tworzenie okazji do swobodnych wypowiedzi, ocen, dyskusji i wymiany poglądów
- **podstawa pracy- metody zorientowane na działanie**, aktywizujące zarówno intelekt ucznia, jak i jego emocje oraz czynności manualne; uczeń przyswaja wiedzę „całym sobą” = wszystkie zmysły
- **clou- aktywna działalność** = na pisemnej i ustnej produkcji własnych tekstów w języku obcym, kreatywności, pomysłowości i fantazji
- **produkty** powstałe w wyniku działalności uczniów: ulotki, filmy, spektakle, plakaty itp.

PAMIĘTAJMY

- czytanie ze zrozumieniem to nie jest cel nadrzędny, sam w sobie
- nie zaleca się pracy nad gramatyką przy okazji kontaktu z literaturą
- to okazja do odczucia przyjemności=obcowanie z literaturą jako dziedziną sztuki, clou- artystyczna wartość literatury

WADY I ZALETY PRACY Z TEKSTEM LITERACKIM

PRACA W GRUPACH

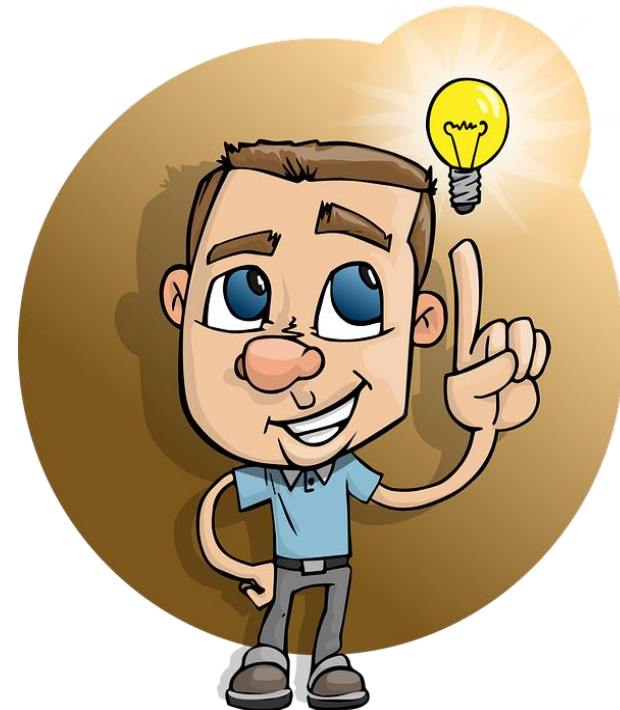

Dlaczego tekst literacki na lekcji języka obcego?

Efektywniejsze nauczanie i uczenie się języka

- nabywanie zdolności recepcji tekstu poetyckiego, estetyczna forma językowa- środki stylistyczne i formy wyrazu
- rozwijanie **sprawności produktywnych**
- aktywizowane i rozwijane dwóch obszarów **kompetencji językowej**: kompetencji gramatycznej i leksykalnej

Dlaczego tekst literacki na lekcji języka obcego?

Korzyści dydaktyczno-metodyczne:

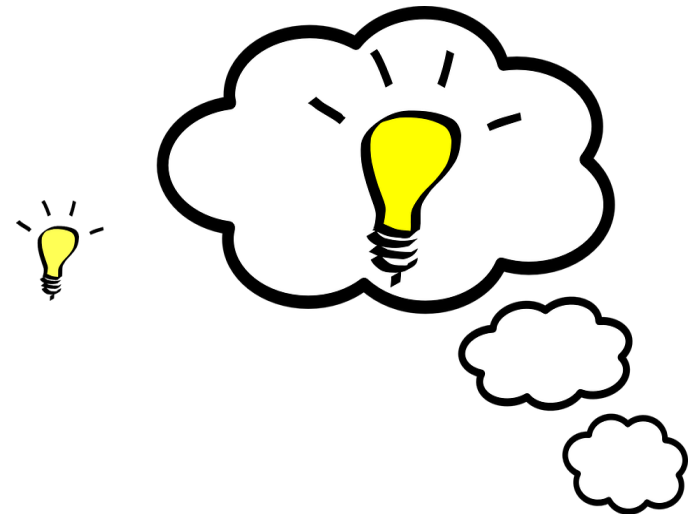
- apel **do emocji** czytelnika, który identyfikuje się z bohaterami i ich problemami
- powstanie **autentycznych sytuacji komunikacyjnych**
- **kreatywna praca** uczniów w grupach

Dlaczego tekst literacki na lekcji języka obcego?

Korzyści dydaktyczno-metodyczne:

- budzi **ciekawość**, **rodzi dużą motywację** do aktywnego uczestnictwa w lekcji
- według wytycznych współczesnej dydaktyki literatury oznacza przeprowadzenie lekcji otwartej, **zorientowanej na ucznia, aktywizującej** wszystkie drogi przyswajania wiedzy

Dlaczego tekst literacki na lekcji języka obcego?

Rozwój osobowości ucznia

- zapoznanie się z **pozytywnymi postawami** jak tolerancja, akceptacja, niesienie pomocy, wzorcami postępowania i wartościami
- wymyślanie własnych historii, dalszego ciągu tekstu, zmiana narratora, pisanie wiersza, wywiadu czy opowiadania **rozwijają kreatywne myślenie i skłaniają do refleksji** na temat otaczającej rzeczywistości

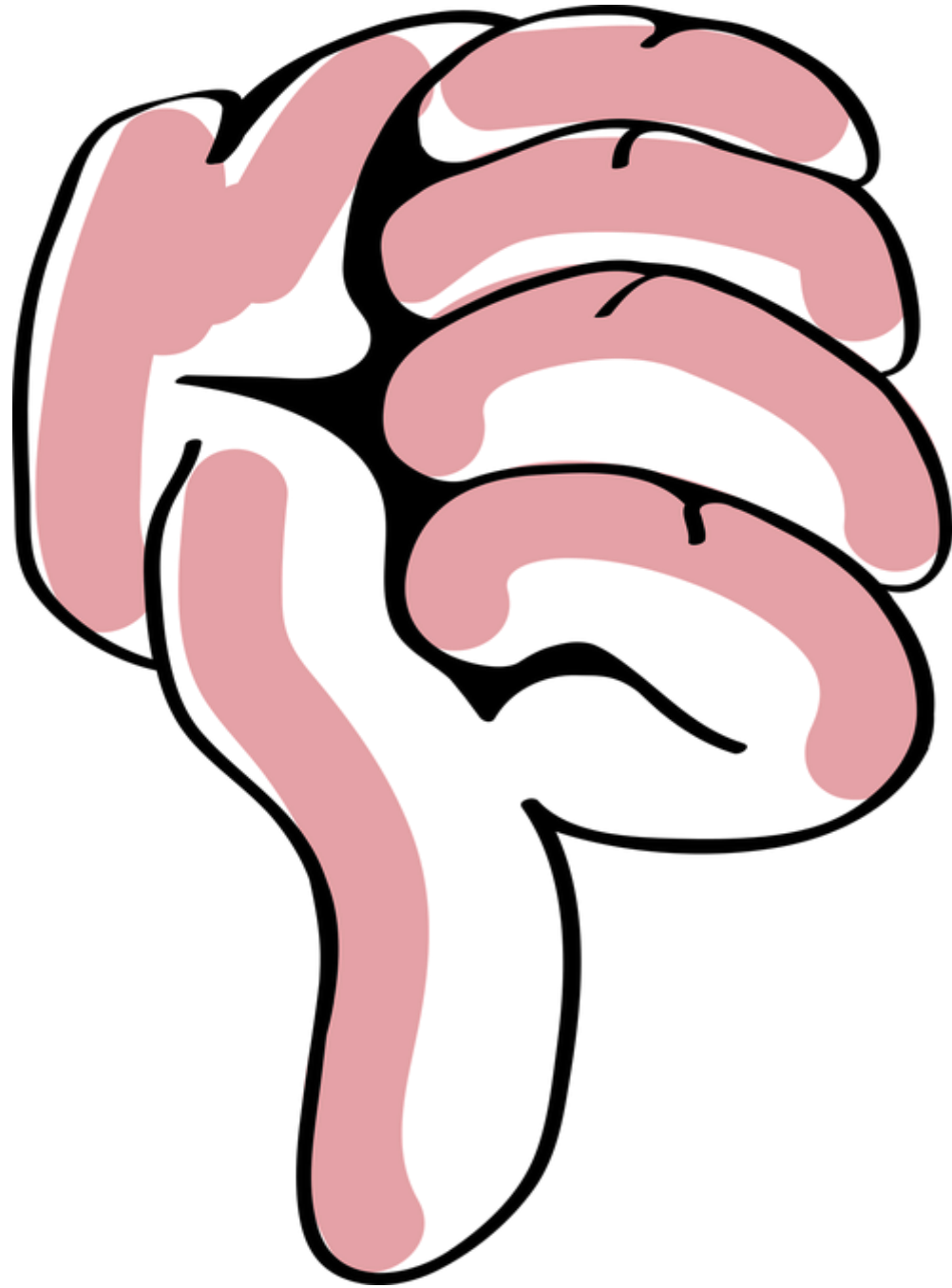

Dlaczego tekst literacki na lekcji języka obcego?

Funkcje krajoznawcze

- rozwój **kompetencji kulturowej** i **dialogu między kulturami**
- wspierają krytyczne myślenie- teksty są źródłem wielu informacji krajoznawczych i historycznych
- relatywizacja własnych przekonań i **likwidacja uprzedzeń i stereotypów**, lepsze zrozumienie obcych kultur, tolerancja

Dlaczego tekst literacki na lekcji języka obcego?

Trudności

- zbyt trudne i za długie teksty
- nieadekwatny dobór do poziomu językowego, rozwoju emocjonalnego uczniów
- nudna tematyka
- nieumiejętny dobór zadań, sekwencji ćwiczeń

TEAMWORK

Kryteria wyboru tekstów literackich na lekcję języka obcego

1. Kryterium UCZEŃ
2. Kryterium TEKST
3. Kryterium CELE LEKCJI

Kryteria wyboru tekstów literackich na lekcję języka obcego

Kryterium UCZEŃ	Kryterium TEKST	Kryterium CELE LEKCJI
Poziom wiedzy językowej	Niewielka objętość tekstu	Zachęta do wypowiedzenia własnego zdania, zajęcia stanowiska, dyskusji
Ogólna wiedza o świecie, doświadczenie życiowe uczniów	Prosta, przejrzysta struktura	
Wiedza krajoznawcza	Łatwo rozpoznawalna problematyka i przesłanie tekstu	Możliwość identyfikacji z postaciami literackimi lub krytyki ich postaw, poglądów, poczynań
Zainteresowania	Wartka akcja	
Doświadczenie w pracy z tekstami literackimi	Odpowiednia budowa tekstu: punkty kulminacyjne, punkty zwrotne, „puste miejsca”, otwarte zakończenie	Możliwość produktywniej pracy z tekstem: antycypacji dalszych wydarzeń, tworzenia hipotez, uzupełniania luk, wymyślanie dalszego ciągu itp.
	Standardowy język	Informacje krajoznawcze
	Wysoka wartość estetyczna wypowiedzi literackiej	Możliwość rozszerzenia wiedzy o literaturze
		Możliwość realizacji celów wychowawczych

Teamwork

METODY PRACY Z TEKSTEM LITERACKIM

- pisanie tekstów **ingerujących bezpośrednio w tekst oryginalny**, uzupełniających go: „pustych miejsc” w tekście, pominiętych dialogów, opisów miejsc, osób, uczuć figur literackich, pisanie „monologu wewnętrznego” bohatera tekstu itp..
- pisanie **wierszy według wzoru oryginału**, innego zakończenia tekstu, tekstu z perspektywy innego narratora, przeniesienie akcji w przeszłość, przyszłość, do innego kraju i in.
- pisanie wierszy według wzoru oryginału, innego zakończenia tekstu, tekstu z perspektywy innego narratora, przeniesienie akcji w przeszłość, przyszłość, do innego kraju i in.

METODY PRACY Z TEKSTEM LITERACKIM

- pisanie tzw. „**tekstów równoległych**” według wzoru tekstu oryginalnego
- pisanie wierszy **według wzoru oryginału**, innego zakończenia tekstu, tekstu z perspektywy innego narratora, przeniesienie akcji w przeszłość, przyszłość, do innego kraju i in.

METODY PRACY Z TEKSTEM LITERACKIM

- wymyślanie **tekstów w formie określonego gatunku literackiego**, np. baśni, bajki
- **pisanie komentarzy do tekstu oryginalnego**, pisanie tekstów dodatkowych, wychodzących poza treści przedstawione w oryginale: napisanie, co wydarzyło się przed lub po zdarzeniach, napisanie listu do jednego z bohaterów tekstu, przeprowadzenie wywiadu z wybranym bohaterem

METODY PRACY Z TEKSTEM LITERACKIM

Metody przedstawień teatralnych:

- **przerobienie tekstu narracyjnego** (np. bajki, w całości lub wybranych scen) na przedstawienie teatralne, improwizowane odgrywanie ról wybranych bohaterów w wybranych scenach, budowanie żywych obrazów przedstawiających wybrane sceny i sytuacje z tekstu, pantomimiczne przedstawienie wybranych scen i sytuacji.

METODY PRACY Z TEKSTEM LITERACKIM

Metody zorientowane na działanie

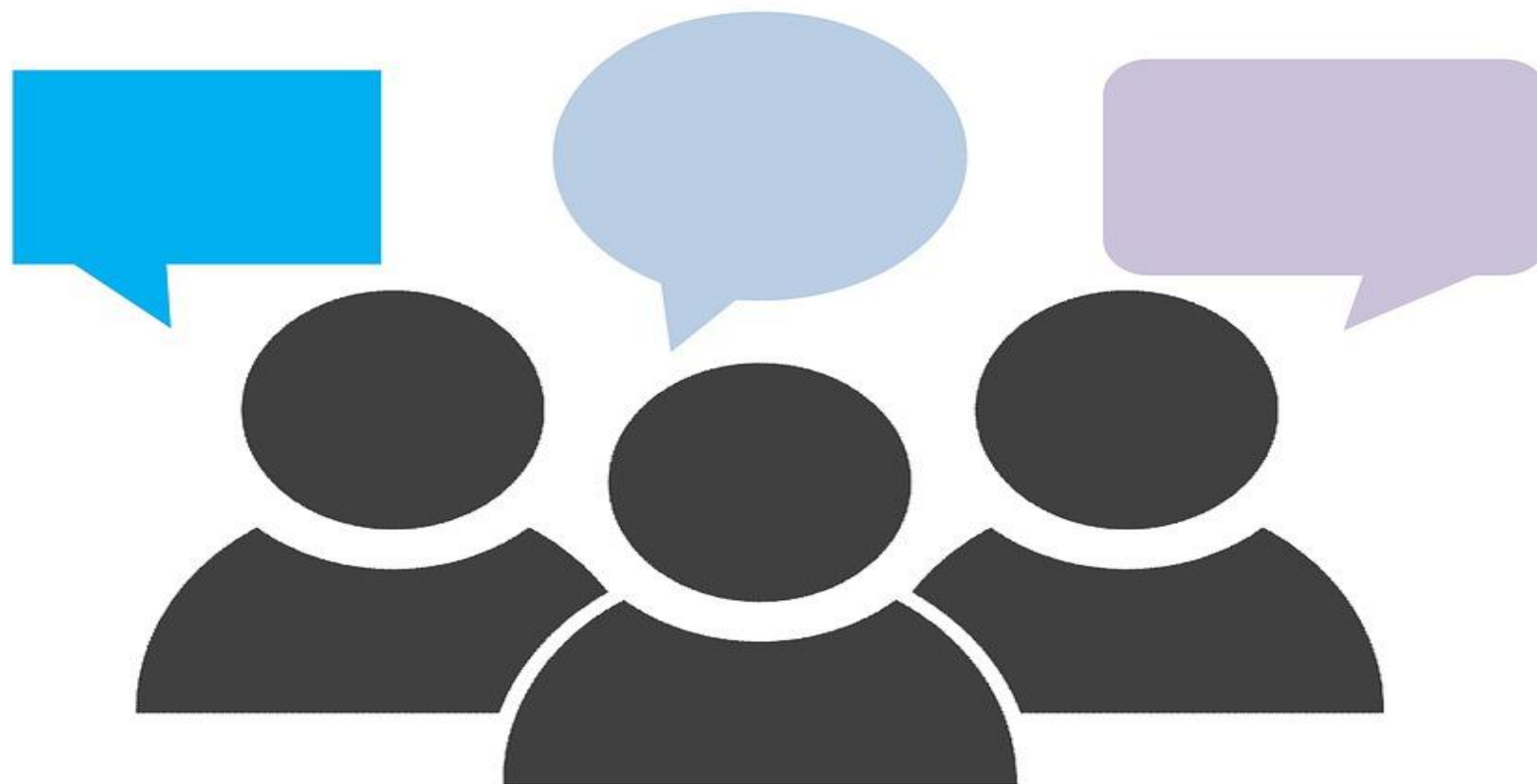
- graficzno-obrazowe **przedstawienie treści tekstu**, przebiegu akcji (obrazki, fotografie, plakaty itp.), **dopasowanie fragmentów tekstu** do obrazków (ilustracji treści lub obrazów przedstawiających skojarzenia z osobami lub sytuacjami), **znajdowanie** właściwej kolejności tekstu rozciętego na fragmenty (rozsypa
- **przeprowadzenie zgadywanki**, konkursu na temat treści tekstu,
- opracowanie przez uczniów gry planszowej do treści tekstu, w którą grają inni uczniowie.

FAZY LEKCJI

- **faza przygotowania do recepcji tekstu**=zainteresowanie tekstem, rozszerzenie wiedzy, konieczne do zrozumienia tekstu (wiedza historyczna, realioznawcza, literacka, leksykalna)
- **prezentacja tekstu z ćwiczeniami**
- **interpretacja tekstu**- spontaniczna, a potem pogłębiona
- **dalsza praca, rozszerzająca** słownictwo, sprawności produktywne, wiedzę realioznawczą, wiedzy krajoznawczą, historyczną i literacką, tworzącą kontekst omawianego utworu.

Praca z tekstami

Stwórzcie
do tekstu
sekwencję
ćwiczeń

Czas: 15-20
minut

An illustration of various school supplies scattered on a light beige, textured surface. In the center is a white sheet of paper with a yellow sticky note at the top left. To its left is a spiral-bound notebook with lined pages and a yellow pencil resting on it. Above the notebook is a black smartphone. Several paper clips and red pushpins are scattered around the papers. Black ink splatters are visible on the background. The text 'Praca w grupach/ wypowiedzi na forum' is written in green on the white paper.

Praca
w grupach/
wypowiedzi na
forum

Idea

To do

Doing

Done

FEEDBACK

Co było dla mnie ważne? Czego się
nauczyłem/am? Co zapamiętałem/am?
Co chciałbym/am zabrać ze sobą w
walizce?

Co było nieistotne? O czym
chciałbym/chciałabym zapomnieć?
Co sprawiło mi trudność? Co
chciałbym/chciałabym wyrzucić do kosza?

„Nic się nie zdarza,
jeśli nie jest wpierw
marzeniem. ”

- *Carl Sandburg*

„ Wszystko jest możliwe.
Dokonanie niemożliwego
po prostu trwa dłużej”.

Dan Brown